

Előszó

Az ELTE TTK Kémiai Intézet megjelenése az Magyar Kémiai Folyóirat jelenlegi különszámában számunkra nagy megtiszteltetés. Bár tevékenységünk nemzetközileg is ismert és elismert, a hazai szakmai közösség számára való ezen „üzenet” azt jelképezi, hogy Intézetünkben jelentős számú elkötelezett kutató és oktató dolgozik azzal az elszántsággal és meggyőződéssel, hogy hazai forrásokból, hazai infrastruktúra mellett is lehet és érdemes tudományos kutatásokat folytatni.

Az Intézet bár kutatóhely is, egy oktatási intézmény része vagyunk, így munkatársaink elsősorban többsége ideje jelentős részét áldozza oktatási feladatok ellátására. Ez szerencsére, amilyen mértékben néha visszahúzó erő az erre szánt idő és energia miatt, ugyanúgy megtermékenyítő és inspiratív is lehet, hiszen különösen a kutatásban a fiatal kollegák frissessége, lelkesedése, ambíciója meghatározó lehet egy-egy jelentős tudományos eredmény megszületésében.

Az általunk gondozott szakok: kémia alapszak, vegyész mesterszak, tanári mesterszak kémia modul, osztatlan kémiatanári szak (2013. szeptemberében indul). Más intézetekkel vagy egységekkel közösen meghirdetett szakok: környezettan alapszak, környezettudomány mesterszak, anyagtudomány mesterszak, tudománykommunikáció a természettudományban mesterszak. Jelentős hozzájárulásunk van szerződéses alapon a SE gyógyszerészkutatásához.

Az oktatási és kutatási feladatok leginkább a doktori képzésben fednek át. 1993-ban alakult meg az ELTE Kémiai Doktori Iskola, amely PhD tudományos fokozat adományozására kapott jogosultságot. Az Iskola programja három alprogramra oszlik: 1. Szintetikus kémia, anyagtudomány, biomolekuláris kémia, 2. Elméleti és fizikai kémia, anyagszerkezeti kutatás, valamint 3. Analitikai, kolloid- és környezetkémia, elektrokémia.

Intézetünk szervezete viszonylag egyedi abban az értelemben, hogy az erős kutatóorientált jelleget az intézetvezetés alá közvetlenül rendelt kutatólaboratóriumok hálózata fejezi ki. Az oktatás szervezését végző tanszéki szervezet ezzel párhuzamosan létezik, bár e szervezet erősebb abban az értelemben, hogy a tanszékek (ún. intézeti tanszékek) tényleges szervezeti egységek.

Az Intézet kialakulásának csirái akkor jelentek meg először, amikor 1983-ban hat – még jelentős önállósággal rendelkező – kémiai tanszék, három laboratórium és két MTA-ELTE tanszéki kutatócsoport egy laza szervezetté, a Kémiai Tanszékcsoporthá egyesült. A Lágymányosra való költözés 1990-ben – ami egyetlen épület közös infrastruktúrájának birtokba vételét jelentette – szinte kínálta a további integrációt és 2006-ban meg is alakult a Kémiai Intézet, amelynek első igazgatója Szalay Péter lett, majd őt követte Surján Péter.

Az ELTE a közelmúltban elnyerte a kutatóegyetemi címet, ami részben annak is köszönhető, hogy a TTK Kémiai Intézet a hazai kémiai kutatások egyik legjelentősebb centruma. Az Intézet valamennyi hazai kémiai kutatóintézettel, továbbá több mint 400 külföldi kutatóhellyel tart fent kapcsolatot. Szoros együttműködést építettünk ki a hazai vegyipari vállalatokkal és részt veszünk ipari kutatásokban és fejlesztésekben is. Munkatársaink és hallgatóink kutatómunkája kiterjed a kémia és a kémiához kapcsolódó valamennyi területre. Fontos alap és alkalmazott kémiai kutatások folynak az analitikai-, bio-, elméleti-, fizikai-, mag-, szerves-, és szerves kémia, valamint a molekuláris szerkezetvizsgálat és anyagtudomány területén.

Hogy mi-mindennel foglalkozunk, leginkább az említett kutatólaboratóriumok felsorolása tükrözi:

- Elektrokémiai és Elektroanalitikai Laboratórium (EEL)
- Elméleti Kémiai Laboratórium (EKL)
- Elválasztástechnikai Kutató és Oktató Laboratórium (EKOL)
- Fémorganikus és Instabil Vegyületek Laboratóriuma (FIVL)
- Határfelületek és Nanorendszerek Laboratóriuma (HNL)
- Kémiai Informatikai Laboratórium (KIL)
- Kiroptikai Szerkezetvizsgáló Laboratórium (KSZL)
- Magkémiai Laboratórium (MKL)
- Molekuláris szerkezet és Dinamika Laboratórium (MSzDL)
- Molekulaspektroszkópiai Laboratórium (MSL)
- Nemlineáris Kémiai Dinamika Laboratórium (NKDL)
- Reakciókinetikai Laboratórium (RKL)
- Szerves Szintézisek Laboratórium (SzSzL)

A fentiek mellett szintén laboratóriumként működik a következő két MTA-kutatócsoport:

- MTA-ELTE Fehérjemodellező Kutatócsoport
- MTA-ELTE Peptidkémiai Kutatócsoport

A laboratóriumok tevékenységének felsorolása helyett illusztrálják azt az elkövetkező cikkek!

Budapest, 2012. december 15.

Homonnay Zoltán
intézetigazgató